

tržiški tekstilec

bombažna predilnica in tkalnica | tržič

letu XVIII

december 1977

št. 12

Staro leto se izteka in že smo na pragu novega, čeprav bi bilo treba še veliko popraviti. Vendar tu je, tu je čas polaganja računov, pogleda nazaj, izpraševanja vesti: smo storili vse kar bi morali in ali je bilo tisto tudi vse dobro in prav, kar smo storili?

Na vrsto vprašanj bomo dobili odgovor z zaključnim računom. Kopicco odgovorov in tudi pripomb, kaj vse ni prav in kaj bi bilo lahko bolje smo že evidentirali (bodite prepričani, da ne bo ostalo samo pri evidentiranju) na posvetih družbeno-političnih organizacij, samouprav-

nih organov, zborih delavcev in drugih oblikah samoupravnega dogovarjanja.

Vse, kar smo ugotovili slabega v preteklem obdobju, strnimo, seveda z dobro mero samokritičnosti, v eno samo veliko neodložljivo nalogo: v letu 1978 moramo še bolje delati, zlasti pa bolje gospodariti (»Nagrada za nalogo je sama naloga«, pravi Cicero).

Kar se da racionalno izkoristimo in uskladimo fizične

in umske zmogljivosti vseh. Zavedajmo se, da je čas zlato — povsod — tudi na sestankih! Smo sredi toka časa, ki ne trpi počasnosti, neodločnosti, nestrokovnosti, še manj pa površnosti in neodgovornosti. Vse hiti k boljši tehnologiji, višji produktivnosti, novim temeljito preštudiranim projektom — zato naredimo konec slabo pripravljenim projektom in naložbam, saj ne da-

jejo zagotovila za uspeh — za boljši dohodek.

Ne pozabimo, da proizvajamo za tržišče, za vse zahtevnejšega kupca, ki je navajen, da je v Trziču dobil najboljši! Uživamo ugled, ne zapravimo ga lahkomišlno, saj je še vedno v veljavi star indijski pregovor: »Prevari me v ceni, vendar ne z blagom!«

Imam veliko vero in zaupanje v naš delovni kolektiv, njegovo sposobnost in odloč-

nost spoprijeti se z zahtevami in nalogami, ki nas čakajo — zaupajmo vase, bodimo enotni in vztrajni, storimo vse, kar je v naši moči, tega pa je veliko in če bomo ravnali tako, uspeh ne bo izostal!

Vsem članom našega delovnega kolektiva, njihovim družinam kot tudi poslovnim prijateljem, želim prijetno praznovanje, v novem letu pa dosti sreče in osebnega zadovoljstva ter uspeha pri delu in upravljanju z družbenimi sredstvi.

Direktor delovne organizacije BPT
Tine Tomazin

*Želimo vam srečno
in uspeha polno*

NOVO LETO 1978

Kaj si želimo v letu 1978?

Zopet je staro leto naokrog, novo pa pred nami — polno pričakovanj dobrega in boljšega.

Novo leto je pač dan, ko gledamo v jutri, ki se bo raztegnil na vse leto 1978. Izrabili smo to priliko in nekatere delavce povprašali, česa si želijo v prihodnjem letu.

MARIJA MOHAR
TOZD Konfekcija
— pripravnica:

»Prihodnje leto bom že delala v Loškem potoku, zato si želim, da bi se seznanila s težavami, ki tarejo ta mali kolektiv in ne nazadnje, da bi tam kmalu opravljala dela za katera sem se usposobila. Moja največja želja je, da bi se s sodelavkami dobro razumela, ker le tako bo delo lahko uspešno in lažje.

Upam, da bom kdaj pa kdaj še lahko obiskala Tržič, saj sem tu spoznala mnogo prijateljev.«

ALOJZ MEGLIČ
TOZD Oplemenitilnica
— vodja kalandra:

»Predvsem je važno, da bi bil zdrav, ker bom le tako lahko izvrševal dolžnosti, ki jih imam pri delu. Osebni dohodki so nižji kot v ostalih DO, zato bi želel, da bi teh 8 let, kolikor mi še ostaja dopokojitve, zaslužil kaj več, saj bo od poprečja OD odvisna tudi višina moje pokojnine.«

VIDA KAMIČ
TOZD Oplemenitilnica
— zlagalka komadov:

»Vse preveč je podražitev, zato si želim, da cene v prihodnjem letu ne bi toliko narasčale, saj to prizadene zlasti nas, ki imamo nizke OD. Tudi večje stanovanje bi rada dobila, saj se nas sedaj kar 5 stiska na bore 50 m². Delam na delovnem mestu, kjer je treba vzdigovati težke komade blaga, zato želim, da bi se delovni pogoji izboljšali. Sicer pa se mi delavci trudimo dovolj, za prihodnje leto to želim tudi vodilnim delavcem.«

JOSIPA ERDEC
TOZD Predilnica
— normirka:

»Včasih je težko vskladiti delo v službi, opravila žene in matere doma in še obveznosti študenta ob delu. Upam, da bom prekinjeni študij prihodnje jesen lahko nadaljevala. Prav to je moja največja želja, ki pa nikakor ni osamljena, saj trije bivamo v eni sobi brez sanitarij. Upam, da se bo tudi ta stanovanjski problem v prihodnjem letu nekako rešil. Tudi varstvo otroka nimam najbolj rešeno, a če bo šlo vse po sreči, bom s pomočjo vrta tudi ta problem rešila.«

LOGAR MARIJA
TOZD Tkalnica

»Do sedaj smo bili v družini zdravi, seveda si to želim tudi v prihodnjem letu. Stanovanjsko vprašanje sva z možem rešila že letos, tako je vsaj ta skrb manj. Za osebne dohodke bi pa res rada, da bi se nekoliko povečali, ker so življenjski stroški vsak dan večji.«

JOŽE MEGLIČ DSSS
— dežurni gasilec

»Čeprav sem komaj pretekli mesec začel delati v delovni organizaciji sem se že utekel.«

Moja največja želja je, da bi v prihodnjem letu vladal mir, saj je le to pogoj za ustvarjalno delo. Tudi zdravje je neizmerljiv zaklad. Brez zdravja si ne moremo misliti uresničevanja danih nalog tako v gospodarskem kot družbenopolitičnem življenju.«

BRODNIK JOŽI DSSS
— poslovodja:

»Želim, da bi bila vila vendarle že adaptirana, saj so posebno sedaj v zimskem času delovni pogoji v brunarici res težki, saj niti najosnovnejših sanitarij niso inštalirali.

Prodaja blaga v naši trgovini letos ni bila kaj prida. Razlika v cenah pri nas in prodajalnah drugod je minimalna ali pa je sploh ni, zato je finančni uspeh slabši od pričakovanega.

Želim, da bi bili v družini vsi zdravi, saj bomo le tako lahko prebrodili težave, s katerimi se bomo gotovo srečevali.«

ANTON MEGLIČ DSSS
— vratar:

»Že 11 let čakam na rešitev dveh enakih prošenj za premestitev na drugo delovno mesto, pa do danes nisem prejel nobenega odgovora. Ker menim, da je glede ukrepanja o gospodarskih rešitvah približno enak postopek, želim, da se take stvari ne bi več dogajale, ker le tako bomo lahko boljše gospodarili.«

ŠTEFKA BOHINC
TOZD Predilnica
— predilnica:

»Vseskozi si prizadevam, da bi kvalitetno delala, zato bi bilo dobro, da bi vendarle že uvedli dodatek na kvaliteto opravljenega dela. Mnenja sem, da bi bilo boljše izdelati nekoliko manj a kvalitetnejše preje.

Dolgo, 24 let sem delala tudi v nočni izmeni, zato želim, da vsaj poročene žene — matere nikoli več ne bi delale ponoči.«

STOJAN ŠTEFE
TOZD Tkalnica
— mazalec strojev:

»Želim, da bi se v letu 1978 rešilo moje stanovanjsko vprašanje. Vse kaže, da iz leta v leto delamo iste napake, ker se gospodarsko stanje prav nič ne izboljšuje. Upam, da bomo naslednje leto boljše gospodarji, kar naj bi se odrazilo tudi na osebni dohodku.«

FRANCKA NOVAK
TOZD Konfekcija
— šivilja:

»S sodelavkami se dobro razumemo, zato na tem področju ne želim sprememb. Dobro bi bilo, da bi bil zaslužek nekoliko večji, ko se vse tako draži. Na delovnem mestu se dobro počutim, saj moram reči, da mojstri že nekaj časa gledajo na nas starejše. Zdravje sicer šepa, toda želim si, da v prihodnjem letu ne bi bilo slabše.«

BORIS ŠINIGOJ
DSSS
— električar — jaki tok:

»V novem letu si želim dobrega sodelovanja tako s sodelavci v delavnici kot tudi s sodelavci na družbenopolitičnem področju. Želim, da bi se finančno stanje v naši DO izboljšalo, ker le tako lahko pričakujemo boljše OD tudi mi električarji, ki smo v primerjavi z drugimi zaposlenimi res slabo plačani. No pa, če bom zdrav, bo že nekako šlo.«

MARTA JANCIC
DSSS
— telefonistka:

»Vsekakor želim, da bi vendarle že montirali novo telefonsko centralo, ki že debela dva meseca čaka pod stopniščem v upravnem poslopju. Delam v slabih delovnih pogojih, saj celih osem ur se-

dim na prepihu. Seveda to škoduje mojemu zdravju, ki že tako ni najbolj trdno.«

KRISTINA DOLEN
DSSS
— snažilka:

»Letos sem dobila novo stanovanje, kar sem si zelo želela. Želim, da bi bila tudi v prihodnjem letu zdrava, ker bom skupaj z družino le tako uživala sadove svojega dela. Upam, da bom prihodnje leto delala na boljše plačanem delovnem mestu v TOZD Predilnica. Tako bom lažje plačevala dolg, ki sem si ga nprtila ob selitvi in opremljanju novega stanovanja.«

SIDONIJA HORVAT
TOZD Predilnica

— predica na Rieter strojih:
»Želim, da bi bila zdrava, ne samo drugo leto, ampak vseh 7 let, kar mi še manjka do upokojitve. Že 28 let stanujem v dekliškem domu, zato želim, da bi vendarle že dobila samo moje — majhno stanovanje.«

MILAN DOBRIN
DSSS
— mehanična delavica:

»Želim, da bi se že vendarle uredili odnosi glede na poslovanje. Mnenja sem, da vodilni in vodstveni delavci ne premislijo dovolj, ko gremo v milijonske investicije, ki ponavadi niso v celoti izkoriščene. Delavci v mehnični delavnici imamo vsekakor premajhne OD glede na kvalifikacijo, odgovornost za obratovanje in težavnost del katera opravljamo. Želim, da bi se v prihodnjem letu odnosi popravili in da bi odgovorni imeli več čuta za neposrednega proizvajalca.«

DANICA PLAJBES
DSSS
— nabava:

»To leto je bilo zame najtežje in seveda tudi srečno obenem, saj sem rodila hčerko Urško. Bila sem težje bolna in pa, živeli smo v slabih stanovanjskih razmerah

(premajhno stanovanje). Zato si v letu 1978 želim predvsem zdravja in pa, da bi se za novo leto že lahko vselila v stanovanje, ki mi je bilo dodeljeno v novi stolpnici v Bištrici.«

ANICA RUPAR
TOZD Tkalnica
— oddaja blaga:

»Predvsem si želim zdravja, da bi čim lažje delala še ta tri leta, katera me še ločijo od upokojitve.

Da bi šlo vsaj tako kot doslej — res, da vsaj slabše ne bi bilo, saj sem z delom zadovoljna.«

JANEZ ŠVAB
DSSS
— mizarska delavica:

»Zdravje je najvažnejše, ker brez njega ne gre. S kolegi na delovnem mestu dobro sodelujem, zato si tega želim tudi v prihodnjem letu. Pogoj za višji osebni dohodek je boljše poslovanje, zato je tudi to ena od želja za prihodnje leto.«

Želje so vsekakor odraz potreb posebno še tistih, ki jih narekuje vse dražji jutri. Če še enkrat bežno preletimo želje, ki spremljajo prihodnje leto, vidimo, da si delavci želijo predvsem zdravja, kajti le tako bodo lahko opravljali svoje vsakdanje dolžnosti na delovnem mestu in v krogu svoje družine.

Želja po večjem osebni dohodku je močno zastopana. Delavci se dobro zavedamo, da je uresničevanje le-te povsem odvisna od nas samih, od angažiranosti nas vseh, kajti le s skupnimi močmi bomo poslovanje naše DO postavili na trdnjšo gospodarsko osnovo.

Tudi želje po rešitvi stanovanjskega vprašanja v prihodnjem letu še pogosto spremljajo naše sodelavce. Prav naša DO je v občinskem merilu prednjačila pri reševanju te problematike. Prizadevanja tudi v bodoče ne bodo splahnela, čeprav je gospodarska situacija slabša kot pretekla leta.

F. G.

Predstavljamo vam nove sekretarje OOK naše delovne organizacije

V začetku novembra so bile volitve v nova vodstva osnovnih organizacij ZK v naši delovni organizaciji. Namenili smo se, da vam v letošnji zadnji številki TT predstavimo novega sekretarja sveta ZK BPT in sekretarja OO ZK TOZD Tkalnica in Oplemenitilnica ter DSSS, medtem ko bosta v OO ZK TOZD Predilnica in OO ZK TOZD Konfekcija dolžnosti sekretarja še eno mandatno dobo opravljala dosedanja sekretarja.

Tone Jurjevčič, sekretar sveta ZK se je v BPT zaposlil 1953 leta. Že takoj ob vstopu v podjetje se je vključil v delo mladinske organizacije in bil predstavnik vajencev v takratnem DS. V ZK se je včlanil 1959. leta po odsluženju vojaškega roka. Njegovo družbenopolitično življenje je zelo razgibano, saj poleg političnega dela v naši DO opravlja še vrsto funkcij: delegat združenega

dela za občinsko skupščino, delegat zbora združenega dela republiške skupščine in delegat Zveznega zbora skupščine SFRJ. Tisto malo prostega časa, kar mu ga še ostane pa porabi za sodelovanje pri motošportu.

»Dosedanji različni pristopi k posameznim dogodkom in problemom so kljub načelnim stališčem privedli do negativnih pojavov tudi v naši organizaciji ZK, s tem pa ne

mislim reči, da je bilo dosedanje vodstvo ZK v BPT neaktivno. Nasprotno. Napori in delo v ZK je bilo usmerjeno predvsem v izboljšanje organiziranosti in dela samoupravnih in drugih organov. Pri tem pa smo se srečevali tudi z objektivnimi težavami in priznati moramo, da nismo izkoristili vseh možnosti, ki nam jih ponujata naša nova ustava in zakon o združenem delu.

ZK je pred veliko nalogo, da uresničuje skupne kongresne dokumente znotraj TOZD in OZD. Različna nasprotja pa se morajo reševati skupaj in enakopravno z vsemi delovnimi ljudmi.

Naša samoupravna družba ne dopušča direktivnega na-

čina delovanja. Vrata družbe, še posebej pa ZK se ne zapirajo pred nikomur.

Vsi člani kolektiva, ki skupno uresničujemo in ustvarjamo skupni prihodek, smo prav tako dolžni sodelovati pri izvajanju zakona o združenem delu in opozarjati na negativne pojave, ki včasih spremljajo naš notranji razvoj in napredek. Pri tem pa se moramo zavedati svojih dolžnosti in pravic ter določene stvari prepustiti ljudem, ki so za to odgovorni. Tudi besednjak naših dogovorov bi moral biti v prihodnje tak, da bo razumljiv vsakemu človeku, kateremu so vesti namenjene.

Vključiti se bomo morali v reševanje tekoče problematike s katero se srečujemo

Stane Oman je bil izvoljen za sekretarja OOKZ TOZD Tkalnica. V naši delovni organizaciji se je zaposlil 1966. leta, član ZK pa je od leta 1963. Tudi on se je krepko vključil v družbenopolitično dogajanje v naši DO: opravlja dolžnosti predsednika odbora za medsebojna razmer-

pri vsakdanjih opravilih naših nalog. Nujno bomo morali popraviti medsebojne odnose, ki v končni fazi največ vplivajo na naš razvoj in napredek na gospodarskem, tehničnem in političnoekonomskem področju.

Prepričan sem, da uresničevanje teh nalog ne bo enostavno, zato pričakujemo od vseh članov kolektiva, še toliko bolj pa od članov ZK in novoizvoljenega sveta ZK, podporo pri nadaljnjem delu. Le na tak način in s skupnimi močmi bomo lahko upravičili zaupanje in izvršili zadane dolžnosti. Končni cilj nas vseh pa naj bi bil, po najkrajši poti pripeljati podjetje v ugodnejši gospodarski položaj, kar je naša skupna naloga.

ne in seveda tudi ostalih delavcev naše temeljne organizacije, ker je procent članov ZK v primerjavi z zaposlenimi v naši TOZD odločno premajhen.

Naša naloga je, da se bodo določbe zakona o združenem delu resnično izvajale, pri čemer pa se moramo za-

da se slabo stanje popravi, saj bi le tako upravičili zaupanje delavcev — neposrednih proizvajalcev.

Milan Bajželj je zaposlen v BPT od leta 1973. Doslej je aktivno delal v mladinski organizaciji TOZD Oplemenitilnica — bil je član predsedstva in vodil skupino za idejnopolitično izobraževanje. V članstvo ZK je bil sprejet 1974. leta in letos končal politično šolo A in B program v Trzinu. 2. novembra letos je bil na sestanku Osnovne organizacije ZK TOZD Oplemenitilnica izvoljen za sekretarja. Poleg tega je še član poslovnega odbora in DS TOZD Oplemenitilnica.

»V TOZD Oplemenitilnica je 10 članov ZK, kar je glede na zaposlene v naši temeljni organizaciji (90 delavcev) sorazmerno dobro. Razveseljiv in obetaven pa je tudi podatek, da je od skupnega števila članstva polovica nas mladincev. Vsi člani ZK skupaj s samoupravnimi organi in sindikalno organizacijo sodelujemo pri uresničevanju zakona o združenem delu.

Smatram, da bi bilo v programu dela OOKZ treba vključiti predvsem kadrovanje novih članov in skupaj z idejnopolitičnim izobraževanjem le-teh krepiti organizacijo ZK v naši temeljni orga-

Zaupano nalogo bom skušal opravljati tako, da bo moje delo odgovarjalo samoupravnim normam, to je v

Kljub mnogim zadolžitvam, ki jih imam tudi izven DO pa ne mislim pozabiti na »svojih pet minut«.

nizaciji kot celotnemu kolektivu. To ni samo moja naloga, ampak naloga vseh nas.

Prepričan sem, da je v naši temeljni organizaciji mnogo sodelavcev, ki s svojim delom in zavestjo do našega sa-

moupravnega sistema izpolnjujejo vse pogoje za sprejem v članstvo ZK; naša skrb pa je, da jih s pravilnim pristopom in na primeren način vključimo v svoje vrste.«

ja delavcev v TOZD Tkalnica, član odbora ZRVS BPT, poveljnik civilne zaščite v naši DO, poveljnik gasilcev, je član odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, predsednik zbora delavcev TOZD Tkalnica, poleg tega pa se šola ob delu na ESS v Trzinu.

»Pred formiranjem osnovnih organizacij ZK po TOZD je bilo delo lažje, ker je bil za vse ukrepe odgovoren večji krog članov, sedaj pa določene naloge opravlja ožji krog članov ZK, saj nas je le 10. Glede na to, da je v našem TOZD zaposlena pretežno ženska delovna sila, je vsekakor v ZK včlanjenih premalo žensk — le 5. Na zadnji konferenci si je osnovna organizacija zadala nalogo, da v naše vrste kadrujemo čim več žensk, mladi-

vedati, da bomo pri uresničevanju zakona aktivno sodelovali prav člani ZK, seveda skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami in vsemi delavci v TOZD.

Kot sem že omenil, moramo večjo skrb posvetiti prav kadrovanju novih članov. Še večji poudarek moramo dati idejnopolitičnemu izobraževanju članov ZK, ker bomo le na ta način sposobni uresničiti cilje, ki jih pred nas postavlja samoupravni socializem.

Pripraviti se moramo tudi na volitve v samoupravne in družbenopolitične organe. Zavedati se moramo tudi nezavidljivega gospodarskega stanja v katerem je naša DO. Komunisti, predvsem pa tisti, ki opravljajo odgovornejša dela, bi morali storiti vse,

Marjan Pernuš se je v naši DO zaposlil že 1946. leta. Vmes je za 3 leta svojo zaposlitev prekinil zaradi šolanja na Srednji tekstilni šoli v Kranju (od 1949 do 1953. leta). Ob ukinitvi SKOJ-a je bil kandidat za člana ZK, 1949 pa je bil v organizacijo sprejet. Že tri desetletja je družbenopolitično aktiven, sedaj pa opravlja naslednje funkcije: namestnik sekretarje sveta ZK BPT, član DS DO, član odbora za izvajanje zakona o združenem delu, član odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, predsednik občinskega odbora ZRVS, poleg naštetih nalog pa še študira ob delu na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, oddelek za tekstilno tehnologijo — mehanška smer — Univerze v Ljubljani.

»Menim, da je bilo delo organizacije v preteklem obdobju dokaj pestro, zahtevno in večkrat tudi nevhvaležno, saj vemo, da smo prav letos morali vprico organiziranosti TOZD in reelekcije na večini vodilnih delovnih mest aktivno sodelovati pri reševanju večine teh kadrovskih vprašanj. Spomnimo se samo zapletov okrog imenovanja direktorja DO pa bo vsakomur jasno, da to ni bilo lahko delo. Res je, da je bilo na račun izbora v kolektivu marsikaj pikrega povedanega, predvsem s strani tistih, ki so pri reševanju teh vprašanj stali ob strani, vendar vseeno menim, da je večina teh zapletov rešena preudar- no ter s polno mero samo-

upravljske in politične odgovornosti.

V času volilne konference je osnovna organizacija ZK štela 42 članov, medtem pa sta prišla iz JLA v našo de-

vleči neko povsem točno ločnico med delavci, ki strežejo strojem, varujejo družbeno premoženje, opravljajo razna skladiščna dela ali pa strokovna dela v pisarnah.

lovno skupnost še 2 sodelavca, ki sta člana ZK. Če govorimo o strukturi članstva, se s kakim visokim % neposrednih proizvajalcev ne moremo hvaliti, ker je narava večine del v naši delovni skupnosti drugačna. Sicer pa je težko

Drug drugemu smo potrebni, sicer pa nas ne bi bilo. Poleg moških imamo v osnovni organizaciji tudi žene in mladino. Čeprav z zastopstvom nismo povsem zadovoljni, vseeno mislimo, da se (Nadaljevanje na 4. strani)

Predstavljamo vam ...

(Nadaljevanje s 3. strani)
tu da še marsikaj storiti, da bodo žene in mladi enakovredno zastopani tudi v vrstah ZK. Kar zadeva vprašanje sodelovanja družbenopolitičnih organizacij pri izvajanju zakona o združenem delu v naši delovni organizaciji menim, da je bilo v preteklosti na taki ravni, da smo lahko zadovoljni in kakih posebnih izboljšav na tem niti ne moremo več doseči. Morda so bili na tem področju premalo zastopani mladi, s čimer pa še ni rečeno, da so temu krivi oni. Brez takšnega sodelo-

vanja, kakršno je bilo in kakršnega si želimo tudi vnaprej prav gotovo v samoupravni organiziranosti ne bi dosegli napredka, ki smo mu danes priča. Seveda je bilo, je in bo tudi v prihodnje pogojeno ne samo z uspešnim sodelovanjem z DPO, ampak tudi s samoupravnimi organi, strokovnimi službami in slehernim članom skupnosti, ki lahko in želi k temu prispevati.

Ko govorimo o tem, kako smo se vključili člani ZK v uresničevanje zakona o združenem delu menim, da so na-

še pravice enake, dolžnosti pa dosti večje, kot veljajo za vsakega člana delovnega kolektiva. Naše skupno mesto delovanja je v samoupravnih organih in vseh oblikah neposrednega odločanja. Odgovorni pa smo za politični prizvok odločitev, ki ne smejo biti v škodo niti kolektivu niti širši družbeni skupnosti.

Precej nalog ZK je bilo nanižanih na sami volilni konferenci, ki je bila 25. oktobra. Med glavnimi je prav gotovo prizadevanje za dosledno izvajanje zakona o združenem delu v delovni organizaciji. Z njo pa je tesno povezana tudi potreba po družbenopolitičnem izobraževanju članstva. Poleg tega smo pred vo-

litvami v organe družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti, ki bodo v prihodnjem letu. Razvejan samoupravni sistem bo prav gotovo terjal od nas veliko prizadevanj za take kadrovske kršitve, ki bodo zagotavljale uspešnost dela teh teles, kar je končno tudi skupni cilj vseh nas. Pred nami so tudi kongresi ZK na zvezni in republiški ravni, od katerih lahko pričakujemo konkretne naloge v prihodnosti. Resnost gospodarskega položaja terja, da tudi temu posvetimo več pozornosti, kot smo jo v preteklosti. Prav v članstvu naše osnovne organizacije so med drugim tudi to-

variši in tovarišice, ki zasedajo najbolj odgovorna delovna mesta, ki pa sami brez široke samoupravne in politične, predvsem pa delovne podpore vseh članov kolektiva ne bodo mogli ustvarjati čudežev. Zato smo poklicani vsi, tudi družbenopolitične organizacije in med njimi tudi naša, da si skupno vsak po svojih močeh in sposobnostih prizadevamo ucvrstiti položaj delovne organizacije, saj ima gospodarska stabilnost kolektiva, kateremu pripadamo, končno tudi lahko zelo velik vpliv na počutje in politično razpoloženje zaposlenih.

F. G.

Priznanje za 25 let dela v BPT

Nagrajence je v imenu družbenopolitičnih organizacij pozdravil in jim čestital sekretar sveta ZK tov. Tone Jurjevčič

Pionirji iz Podljudelja so izvedli kratek kulturni program

Priznanje za 25 let dela sta prejeli tudi Vrhovšek Ana in Benčec Angelca

Vsakoletno podeljevanje priznanj sodelavcem za 25 let zvestobe in dela v BPT je posebno doživetje in praznik za vse tiste člane našega kolektiva, ki ta priznanja prejmejo, pa tudi vsi ostali delavci ob tem nehote pomislijo na dolgo dobo, ki so jo nagrajenci prebili na svojih delovnih mestih in vztrajali v delovni organizaciji kljub temu, da vedno ni šlo vse tako kot bi moralo.

Letošnja podelitev priznanj je bila že peta po vrsti; priznanja v obliki ročnih ur z vgraviranimi inicialkami pa je prejelo 40 naših sodelavcev.

Slovesnost je bila v soboto, 26. novembra v Domu družbenih organizacij v Podljudelju, na njej pa so bili poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov še vodje temeljnih organizacij in drugi vodilni delavci.

V uvodu so pionirji in mladinci iz Podljudelja izvedli krajši kulturni program, ki je dal podelitvi še bolj svečano obeležje. Direktor tov. Tomazin je v nadaljevanju spregovoril nagrajencem in med drugim poudaril, da je 25 let dolga doba, doba stalnih preizkusov, odpovedovanja in premagovanja različnih problemov in težav, pri tem pa je posebej še naglasil občudojočo pripadnost kolektivu in dejal, da so taki delavci v ponos vsem v delovni organizaciji.

V imenu družbenopolitičnih organizacij je nagrajence pozdravil ter jim čestital sekretar sveta ZK BPT tov. Tone Jurjevčič.

Samo podelitev sta izvedla direktor DO tov. Tomazin in predsednik konference sindikatov tov. Roblek, nar kar je sledil družabni del, v katerem ni manjkalo pogovorov o delu in življenju v kolektivu v minulih 25 letih ter seveda zabave s plesom ob zvokih ansambla.

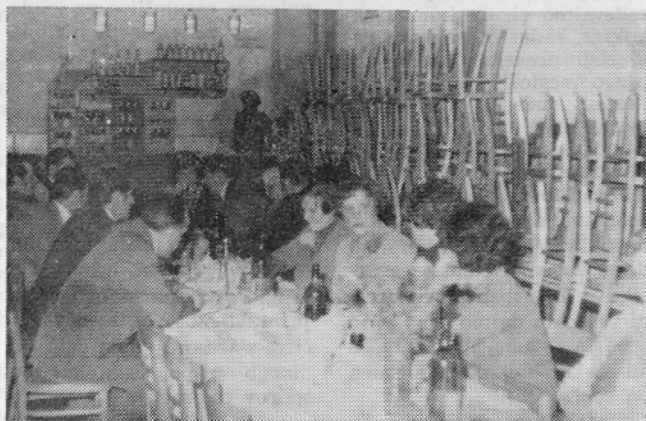
Letos so priznanja prejeli:

1. Gaberc Andrej	TOZD Predilnica
2. Košir Jože	TOZD Predilnica
3. Markič Marjan	TOZD Predilnica
4. Vrhovšek Ana	TOZD Predilnica
5. Zech Nada	TOZD Predilnica
6. Ahačič Marija	TOZD Predilnica
7. Brovč Valentina	TOZD Tkalnica
8. Horvat Pavla	TOZD Tkalnica
9. Kuhar Ana	TOZD Tkalnica
10. Meglič Franciška	TOZD Tkalnica
11. Perko Ana	TOZD Tkalnica
12. Ropret Ciril	TOZD Tkalnica
13. Ropret Štefanija	TOZD Tkalnica
14. Studen Katarina	TOZD Tkalnica
15. Štelcer Božidara	TOZD Tkalnica
16. Tomšič Marija	TOZD Tkalnica
17. Koder Alojz	TOZD Tkalnica
18. Koder Marija	TOZD Tkalnica
19. Zaplotnik Antonija	TOZD Tkalnica
20. Triller Marija	TOZD Oplemenitilnica
21. Meglič Alojz	TOZD Oplemenitilnica
22. Hafner Danica	TOZD Konfekcija
23. Horvat Mira	TOZD Konfekcija
24. Košir Ivana	TOZD Konfekcija
25. Mali Angela	TOZD Konfekcija
26. Pogačnik Amalija	TOZD Konfekcija
27. Vogelnic Ana	TOZD Konfekcija
28. Kosmač Brigita	TOZD Konfekcija
29. Benčec Angelca	DSSS
30. Bogataj Marjan	DSSS
31. Mrak Jože	DSSS
32. Jež Peter	DSSS
33. Rozman Danilo	DSSS
34. Rustja Jelko	DSSS
35. Svab Viktor	DSSS
36. Zaletel Alojz	DSSS
37. Leontič Stipe	DSSS
38. Pernuš Marjan	DSSS
39. Ropret Marjan	DSSS
40. Ster Helena	DSSS

Med nagrajenci so bile tudi Hafner Danica, Vogelnic Anka in Zech Nada

Fotoreportaža s podelitve priznanj

Neuradni del podelitve je minil v razgovorih o delu in življenju v BPT v 25 letih

Za vse nagrajence je bila po podelitvi priznanj pripravljena večerja

Čestitkam
vsem
nagrajencem
za 25 let
uspešnega
dela
v BPT

se pridružuje
tudi
uredništvo
Tržiškega
tekstilca

Med nagrajenci: Meglič Franciška in Studen Kati

Meglič Alojz: »25 let dela res ni kratka doba«

Iz Zveznega zbora skupščine SFRJ

Temelji novega načina ugotavljanja celotnega prihodka in dohodka so sprejemljivi

Zvezni izvršni svet je že sprejel končni predlog zakona o skupnem prihodku in dohodku, ki se od predhodnih osnutkov razlikuje po tem, da vsebuje tudi nekatere predhodne rešitve. Zakon je bil že v obravnavi, vendar je bil rok za sprejem podaljšan do konca leta predvsem zaradi številnih pripomb pri oblikovanju.

Predhodni ukrepi se nanašajo na kritične probleme, ki so se pojavili v zvezi z obravnavanjem zaloga sredstev za stanovanjsko izgradnjo in družbeno prehrano, kjer je bilo najtežje »zapreti pipe«. V vseh treh primerih so se iskale take rešitve, ki ne bi pomenile naglih preobratov in povzročile neugodnih družbenih in socialnih posledic.

To ne pomeni odstopanja od sprejetih načel, ki se bodo izvajala na tem področju, če ne danes pa jutri. Za stanovanjsko izgradnjo, za katero ne bi smeli zmanjševati sredstev, predlog predvideva določena odstopanja do sprejetja novega zakona o osnovah njenega financiranja.

Topli obrok ne bo več obremenjeval stroškov proizvodnje ali sklada skupne porabe — razen, če pomeni neposredno predpisano varstvo pri delu. To pa pomeni, da lahko OZD v letu 1978 financirajo topli obrok tudi iz čiste dohodka.

Kot je bilo zaslediti iz razprave bo novi zakon puščal manj prostora porabi brez kritja, nekateri pa celo menijo, da bo pomenil korak naprej k zmanjšanju izgub.

Nova konstrukcija proračuna federacije povzroča številne pomisleke

Odbor za proračun meni, da se morajo dohodki proračuna federacije gibati v okvirih realnih možnosti gospodarstva. V razpravi je bilo rečeno, da ponujene rešitve kljub temu, da je predlagatelj sprejel nekatere pobude in pripombe, niso odgovorile na bistvena vprašanja, posebno glede načrtovanja in priprave proračuna.

Po novem, dopolnilnem predlogu naj bi proračun federacije za leto 1978 obsegal 86.449.000.000 dinarjev, kar pomeni, da se je v primerjavi s sredstvi, izkazanimi v predlogu za sprejetje, zmanjšal

za 189.000.000 dinarjev. To zmanjšanje je posledica sprememb v temeljih za obračunavanje določenih dohodkov in izdatkov. V razpravi je bilo močno poudarjeno, da je položaj vseh struktur, ki se financirajo iz proračuna in drugih sredstev, ki pritekajo iz gospodarstva, privilegirani v primerjavi z drugim dejavniki, katerih prejemki so odvisni od produktivnosti dela. V zvezi s tem so opozorili, da poteka rast splošne in skupne porabe mimo sprejetega obsega, kar občutno zmanjšuje stabilnost gospodarstva, saj se giblje ta rast zunaj njegovih možnosti.

V prihodnjem letu zakon o novih merilih minulega dela?

Prva obletnica zakona o združenem delu je minila, v uresničevanju nagrajevanja na podlagi minulega dela nimamo še skoraj nobenih rezultatov.

To dokazuje, da je minulo delo precej trd oreh tudi za tiste kolektive, ki kažejo čvrsto voljo, da ga vgradijo v sistem nagrajevanja.

Kvaliteta samoupravnih aktov je posebno vprašanje, saj pogosto slišimo, da so za ve-

čino težko razumljivi. Toda kategorija minulega dela, čeprav zapisana v samoupravnih aktih, bo brez praktične vrednosti. Če jo bomo samo sprejemali, ne pa tudi razumeli.

Ker so naši sedanji in tudi prihodnji osebni dohodki, pa tudi pokojnine odvisni ne le od merljivosti, temveč tudi od gospodarskih in samoupravnih sposobnosti, se ne bi smeli zadovoljiti samo z meglenimi predstavami o njej.

Zakon o železniškem prometu sprejet decembra

Odbor zveznega zbora za notranjo politiko je obravnaval predlog zakona o temeljih varnosti železniškega prometa. Za varnost v železniškem prometu so odgovorne temeljne organizacije združenega dela, železniške transportne organizacije in Skupnost jugoslovanskih železnic. V zakonu je dan podarek predvsem varnosti na naših železnicah. Zakon vsebuje tudi ostre sankcije proti kršiteljem novih predpisov.

Delegati smo bili seznanjeni tudi z informacijo o stanju prometa in prometnih nesreč na naših cestah.

V informaciji je rečeno, da je intenzivna gradnja in modernizacija cestnega omrežja, kakor tudi naglo poveča-

nje števila motornih vozil pripeljalo do naglega porasta števila prometnih nesreč, kakor tudi ogroženosti ljudi in imetja v prometu. Informacija je zelo obširna zato samo nekaj števil v ilustraciji. Leta 1945 smo imeli 1.481 km sodobnih cestišč. Dvajset let pozneje se je to število povečalo na 12.950 in v letu 1975 je bilo pri nas že 35.000 km modernih cestišč.

Registracija motornih vozil:

leta 1945	31.679
leta 1965	411.540
leta 1976	2.348.219

Prihod tujih vozil v našo državo:

leta 1945	34.000
leta 1965	1.850.000
leta 1976	13.500.000

Vozniki motornih vozil:

leta 1955	96.572
leta 1965	699.787
leta 1976	2.853.763

Od 2.853.763 voznikov je 384.263 žensk ali 13,5 %.

V prometnih nesrečah leta 1976 je na naših cestah izgubilo življenje 4.357 ljudi, 57.880 pa je bilo poškodovanih.

Znesek gmotne škode v teh nesrečah samo v letu 1976 dinarjev 100 starih milijard dinarjev.

Tone Jurjevčič

Naš razgovor

Tema današnjega razgovora je poslovanje delovne organizacije, naš sogovornik pa je bil Tine Tomazin — direktor delovne organizacije. V razgovoru o problematiki poslovanja niso zajeta in podrobno obdelana vsa področja, ki sicer sodijo v okvir poslovanja, toda glede na kompleksnost posameznih vprašanj ne bi bilo primerno naenkrat obdelati vsega, ker s tem člani kolektiva ne bi dobili take slike kot jo bodo sicer, ko bomo v naših naslednjih številkah priobčili razgovore o vseh pomembnejših zadevah, ki so v današnjem razgovoru mogoče le na kratko omenjene.

1. Tovariš direktor, kako ocenjujete poslovanje delovne organizacije v prvih devetih mesecih?

Ocena poslovanja ne more biti nič drugačna kot kaže periodični obračun; preveč je bilo neizpolnjenih nalog kot npr. nedokončane investicije, pomanjkanje asortimenta izdelkov ter še niz drugih zadev, ki so bile obravnavane na različnih samoupravnih organih (tipičen primer je, kolikokrat smo omenjali namembnost nove hale).

2. Kaj je po vašem mnenju razlog, da je bil po periodičnem obračunu za tretje tromesečje tako nizek ostanek dohodka?

Ob periodičnem obračunu evidentiramo predvsem naslednje izpade, ki imajo dober vpliv tudi na tako nizek ostanek dohodka:

— izpad kooperantske proizvodnje,

— izpad cele izmene Versamat,

— izpad zvišanja cen od januarja do junija,

— nižja realizacija od planirane.

3. Ste mnenja, da delamo prave artikle, to je artikle, ki gredo v prodajo in prinašajo dohodek?

Ob taki opremljenosti je kaj zahtevnejšega težko pričakovati. Ob zahtevnejših artiklih smo v večini primerov odvisni od storitev drugih delovnih organizacij, te pa so običajno zelo drage.

4. Kaj je treba storiti, da se stanje izboljša oziroma kaj je bilo storjeno od oktobra dalje?

Podobna vprašanja so padala na zasedanjih tako samoupravnih organov, družbeno-političnih organizacij kot na zborih delavcev.

V prvi vrsti naj vsak st odstotno izpolnjuje vse obveznosti, ki jih je prevzel in je zanje tudi nagrajen. Popolnoma razumljivo je, da so obveznosti različne, od najmanjših do največjih; vse bodo morale biti izpolnjene. Moram poudariti, da je večina delovnega kolektiva izredno marljiva, disciplinirana in se zaveda, da samo z boljšim delom in boljšim gospodarjenjem lahko dosežemo boljši dohodek. Ima-

mo le nekaj posameznikov, ki jim moramo tako ali drugače prikazati njihov nepošten odnos do sodelavcev, ki se izredno prizadeto trudijo.

5. Ali je vzrok za tako stanje v zalozah gotovih izdelkov, ali pa je naša proizvodnja predraga in z izdelki ne dosegamo dohodka?

Eno in drugo! Torej zaloge in tudi zelo dragi smo postali, še posebej po skoraj popolni ukinitvi nočne izmene.

Poudariti moram, da je konkurenca v proizvodnji posteljnine iz dneva v dan hujša. Zato je nemogoče samo s ceno reševati boljši dohodek.

6. Če so zaloge gotovih izdelkov v skladišču, kakšni ukrepi so predvideni za odprodajo teh oz. kakšni ukrepi so že bili izvedeni ter kolikšna je vrednost zaloz gotovih izdelkov?

Teh izdelkov je razmeroma malo, kolikor pa jih je, bomo morali znižati ceno, sicer pa je vrednost zaloz gotovih izdelkov nekaj nad 6 milijard starih dinarjev.

7. Kakšen vpliv imajo po vašem mnenju zastopniki na prodajo?

Velik! Imeti pa bi morali tudi večji vpliv na proizvodni program in obratno.

8. Ali je na stanje kakršno je, vplivala tudi recesija na zunanjem trgu in kakšni so izgledi za vnaprej na področju izvoza izdelkov?

Vsekakor! Strokovnjaki ocenjujejo, da tako slabega stanja na tržišču tekstila še ni bilo po končani korejski vojni.

Izgledov za večji, obenem tudi uspešnejši izvoz je, vsaj trenutno, zelo malo. Razlogov za tako oceno pa je več kot dovolj:

— splošno stanje na tržišču tekstila v svetu,

— težak položaj jugoslovanske tekstilne industrije, ki ne more biti konkurenčna v izvozu, predvsem zavoljo drage proizvodnje, saj uporabljamo bombaž po ceni, ki je od sedanjih na svetovnih tržiščih od 25—30 % dražji,

— nesorazmerna obremenjenost tekstilne industrije kot panoge napram drugim panogam. Samo majhen primer: V prvem polletju znaša delež posojila za manj razvite socialistične republike in avtonomne pokrajine industrije naše republike 0,47 %, na celotni prihodek tekstilne industrije pa 0,75 % in da prispeva slovenska tekstilna industrija v okviru jugoslovanske 46 % skupnih posojil, medtem ko je udeležba celotnega skupnega prihodka le 21,6 %.

9. So bile v zvezi s potovanji v inozemstvo sklenjene kakšne pogodbe o prodaji oz. sodelovanju s tujimi partnerji?

Sklenjenih pogodb je relativno malo. Vzroki za tako stanje so že obravnavani.

10. Ocenite medsebojne odnose v kolektivu!

Storiti bomo morali res vse, da bodo boljši. Zahtevno vlogo bodo morale odigrati predvsem družbeno-politične organizacije.

11. Kaj je po vašem razlog, da so delavci na zborih nezainteresirani in se aktivno ne vključujejo v razreševanje problematike (npr.: zbori na katerih se je obravnavalo poročilo o poslovanju v devetih mesecih)?

Preveč je bilo neizpolnjenih nalog, prestavljenih terminov in tudi »prepričljivih pojasnjevanj«.

12. Kakšno je vaše mnenje o odhajanju strokovnih kadrov iz delovne organizacije?

Moj odnos do strokovnih kadrov je jasen in tudi sedaj nespremenjen. Vsi vemo, kako je dober strokovni kader potreben, zato mu izkažimo vso ustrezno pozornost. Prizadevajmo si, da bomo vsakokrat, kadar bomo kadrovali, dali pravega človeka na pravo mesto. V isti sapi pa moram tudi pribiti, da se mora tudi strokovni kader zavedati svoje prave vloge in obveznosti, ki jo ima do kolektiva, do družbe. To še posebno velja za kader, ki je že doštudiral ali še študira ob delu. Vsi smo člani tega kolektiva. Za uspeh smo potrebni vsi. Zato dajmo vsi vse od sebe in dileme ali bo uspeh ali ga ne bo, odpade sama po sebi.

13. Vaše stališče o delovnih sporih?

Naj jih bo čimmanj ali še bolje sploh nič, ker je škoda zavoljo njih prevelika. Popolnoma razumljivo pa je, da je samo želja, da bi jih bilo manj ali sploh nič odločno premalo. Najprej moramo odstraniti vzroke sporov. Precej dobro vemo, kjer so žarišča sporov in najčešči pojavi. Dobra informiranost, boljša organizacija, še večja angažiranost družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov na eni strani, na drugi strani pa mnogo večja pripravljenost aktivne vključitve v sedanji ritem dela, bo mnogo pripomogla, da bo sporov vse manj.

Kaj je potrebno narediti, da računalnik opravlja delo, ki ga od njega zahtevajo, da dela sam?

Kot sem že omenil je računalnik kup mehanskih, električnih in elektronskih elementov, ki brez ustreznega operacijskega sistema pomeni povsem mrtvo stvar (pisalni stroj brez strojevške). Krmilni program kot sestavni del operacijskega sistema omogoča in nadzira delo elementov računalnika, medtem ko porabniki programi skrbijo za izvajanje operacij, katerih cilj je zadovoljiti od človeka — uporabnika postavljeni cilj. Vidimo torej, da moramo izdelati ustrezen program, to so navodila za delo računalnika. Za to pa je potrebno, da poznamo obstoječe stanje na načrtovanem področju obdelave in da imamo začetno željeno stanje. Da lahko pridemo do računalniškega programa je potrebno skozi sledeč postopek — faze:

- identifikacija problema,
- definicija naloge,
- snemanje obstoječega stanja,
- analiza obstoječega stanja,
- izdelava alternativnih rešitev,
- primerjalna analiza in izbira optimalne rešitve,
- izdelava sistemskega blok-diagrama,
- izdelava detaljnega blok-diagrama,
- kodiranje programa,
- testiranje programa (formalno in logično),
- sprejetje in uvajanje izbrane rešitve,
- kontrola funkcioniranja.

Ker se je v tem delu pojavilo nekaj novih pojmov, bi bilo prav, če jih na tem mestu tudi opišem.

Blok diagram (programski diagram, organigram, alogaritem itd) je logično — simbolični prikaz pretoka informacij skozi informacijski sistem za obdelavo podatkov na računalniku. Z njim na lahek in enostaven način opišemo in tudi sledimo toku informacij. Je torej učinkovita pomoč vsem, ki delajo za in s sistemom in to programerjem, kupcem in tehnikom servisa. Pri izdelavi blok-diagrama se moramo ravnati

po določenih osnovnih pravilih. S približno 20 standardnimi simboli lahko v najbolj jedrnat in razumljivi obliki podamo najzahtevnejše informacijske tokove.

Kodiranje programa je vpisovanje instrukcij v kodirne liste. Pomeni torej, da programer po predloženem detaljnem bolk-programu sestavlja zaporedje instrukcij, katerih zgradba je prilagojena tehničnim zahtevam in konceptom računalnika. Program je tako napisan z instrukcijami, ki jih njegovo elektronsko vezje spozna in razume. Rezultat je torej skodiran računalniški program. Skupek vseh instrukcij namenjenih za kodiranje programa imenujemo računalniški jezik.

Računalniške jezike pa delimo na strojno orientirane (simbolične) in problemsko orientirane (višje).

Strojno orientirani jeziki predstavljajo tabelaričen zapis znakov. Pisanje programov v takem jeziku oziroma obliki je s stališča uporabnika neudobno; zahteva veliko dela, vendar pa ima to prednost, da zavzame malo spomina, kar je izredno važno pri malih računalnikih, kakršen je naš. Predstavnik tega jezika so npr. BASIC, ASSEMBLER (UNIVAC, IMB) COMPASS (CDC ipd.).

Problemsko orientirani jeziki pa naredijo iz enega navodila celo vrsto instrukcij. Računalnik se programira sam. Pri njih se ni več potrebno ukvarjati s strukturo in obliko instrukcij. Po svojem bistvu je bolj prilagojen človeku kot pa računalniku. Program zapisan v višjem jeziku je tudi krajši od programa napisanega v strojem jeziku. S tem postaja programiranje lažje in hitreje, programi pa zahtevajo več računalniškega časa in večje kapacitete. Predstavniki teh problemsko usmerjenih višjih jezikov so npr. FORTRAN (znanstveno COBOL in PL/1 (komerciala), APL (matrike), APT (orodni stroji), EXPT (orodni stroji) ECAP (elektrotehnika), STRESS (trdnost) itd.

V nadaljevanju bom skušal na preprostem načinu prikazati postopek uvajanja obdelave podatkov na novem področju.

Identifikacija problema: »peš« način zasledovanja prometa po artiklih ne nudi ustreznih rezultatov in prevelikem obsegu proizvodnega dela.

Definicija naloge: Ker imamo v DO primeren računalnik in proste računalniške kapacitete, naj se dnevno, mesečno in letno zasledovanje prometa po artiklih prenese na računalnik.

Na obstoječo kartico artikla bi bilo potrebno formirati celico za letno kumulativno in dnevno izpisovati dnevni promet v dnevniku prometa.

Snemanje obstoječega stanja: Dela se »peš«, tako, da se konsignacije oddajajo v pisarno, kjer delavka, ki je zadolžena za to področje dela poišče v kartoteki artiklov ustrezno kartico artikla, iz nje poišče ustrezno ceno, jo pomnoži s konsignirano količino in vpiše vrednost dnevnega prometa na listo rekapitulacije, prišteje dnevno vrednost letni kumulativni in izpiše letno kumulativno na dnevih prometa. Obe vrednosti se izpišeta tudi na kartici artikla, ki se shrani nazaj v kartoteko artiklov. Konec meseca se seštejejo vrednosti dnevnih prometov po artiklih. Sešteje vrednosti — mesečne kumulativne se izpisujejo v mesečno poročilo po posameznih artiklih. Delo ni zamotano, vendar pa zahteva veliko časa in rutinskega dela.

Analiza obstoječega stanja: Sam postopek »peš« obdelave je dodelan, vendar pa je zaradi izključno rutinskega dela in zaradi trajanja drag, neprimeren za človeka kot umsko bitje in neažuren zaradi obilice dela zlasti v primeru letnega in mesečnega izpisovanja. Kot tak, postopek ne zahteva izboljšav, zahteva pa nov, to je strojen način obdelave, posebno še, ker imamo za ta način vsa sredstva in vse pogoje.

Izdelava alternativnih rešitev: V predhodni fazi smo ugotovili, da je postopek dodelan. Zato se predlaga, da takega kot je, prenesemo na strojni — računalniški način obdelave.

Primerjalna analiza in izbi- ra optimalne rešitve predlo- gov: Ker nimamo alternativ- nih rešitev, ta faza odpade.

Izdelava detaljnega blok di- agrama: O tej fazi podamo za vsako operacijo s simbo- lom ponazorjeno stopnjo programa. Zaradi preobsež- nosti tega dela ne bi prikazal v članku. Oblika je zelo slična obliki systemskega blok-diagrama.

Kodiranje programa: sam pojem smo že predhodno spoznali in torej pomeni vpi- sovanje navodil računalniku razumljivem strojnem jeziku. Programerju služi pri delu za predlogo detajlni blok-di- agram in kot pomožno sred- stvo »Zbirka bazičnih in peri- fernih assemblerskih instruk- cij z njihovimi absolutnimi ekvivalenti.

Ko je program skodiran se kodirni listi oddajo operater- kam, ki preko tastature računalnika vnesejo program (instrukcijo za instrukcijo) v računalnik.

Testiranje programa: ko je program skodiran, ga najprej testiramo formalno, to se pravi, da ga ponovno pregle- damo in odpravimo napake zaradi zamenjave instruk- cij, nedefiniranih adres in iz- puščenih instrukcij. Po tem formalnem testiranju sledi logično testiranje pri kate- rem uporabljamo testne pro- grame in pa testne podatke.

Z logičnim testiranjem od- pravimo vse napake nastale zaradi nelogičnih povezav in- strukcij, napačnega vrstnega reda in ostalih napak, ki vpliva- jo na logiko izvajanja pro- grama. Ko na osnovi simula- cije obdelave ugotovimo pravil- nost delovanja programa, ga kategoriziramo.

Sprejetje in uvajanje izbra- ne rešitve: rezultate progra- ma (MKK kupca in dnevnika prometa) predstavimo naroč- nikom obdelave. Če so naroč- niki zadovoljni z vsebino in obliko preidemo na uvajanje obdelave, če pa niso pa je po- trebno zabeležiti željene spre- membe (oblikovne ali vse- binske) in se vrniti k izdelavi vsaj detajlnega blok-di- agrama.

Sledi razvijanje po že opi- sanem postopku. Samo uva- janje obdelave pa se sestoji iz pričevanja uporabnikov in pričevanja operaterjev. Upo- rabniki je treba seznaniti z vsebino in načinom izpolnje- vanja za branje dokumentov, režimom obdelave (oddaja konsignacije, prejem dnevnika prometa), organizacijskimi tokovi, odgovornostjo itd. Operaterje pa se prav tako seznaniti z vsebino in načinom branja dokumentov, režimom obdelave, s samim progra- mom in njegovim funkcioniranjem (navodilo operater- ju) ter vhodno in izhodno kontrolo.

Sledi prehod na redno ob- delavo, ki pri kompleksnej- ših obdelavah zahteva nekaj mesečnih vzporeden tek ročne in strojne obdelave, pri pre-

prostih obdelavah pa kar na strojno.

Kontrola funkcioniranja: nujna je pri kompleksnejših obdelavah pri vzporednem teku ročne in strojne obdelave, pri preprostih obdelavah pa je priporočljiva. Z njo se ugotovi ali obdelava v polni meri zadovoljuje pred njo postavljene naloge. V prime- ru, da ne zadovoljuje, je po- trebno izvršiti ustrezne kore- kcije.

Namen članka je bil vzbu- diti pozornost bralcev za po- dročje dela z računalnikom.

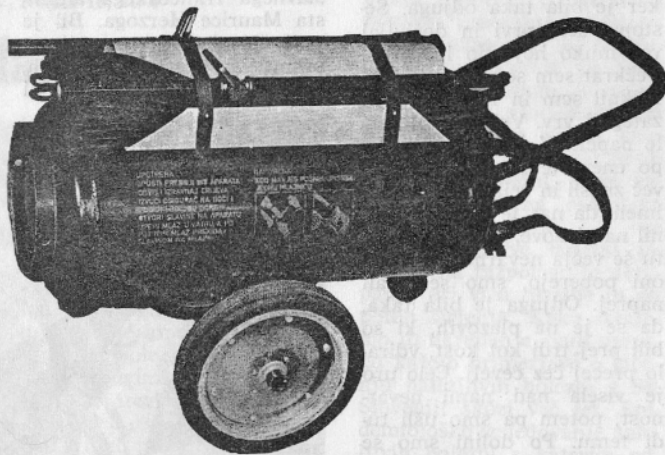
Bole Miklavž

Zavedam se, da je realen pri- kaz tovrstnega dela za marsi- koga težko razumljiv, ne toli- ko zaradi zapletenosti po- stopka samega dela, ampak zaradi jezika, ki se uporab- lja v računalništvu. Za posa- mezne dele računalnika, de- lovne postopke in enote za- radi enotnosti računalniške- ga jezika namreč ne obstoja- jo slovenski izrazi, zato sem moral uporabljati pač angle- ške, ki so edinole na razpo- lago.

Prevozni gasilni aparati

V tej številki našega glasi- la nameravam predstaviti **PREVOZNI GASILNI APA- RAT** na prah »S-50« predvsem zaradi tega, ker jih imamo nekaj tudi v naši delovni organizaciji. Prevozni gasilni aparat »S-50« je namenjen gašenju večjih količin in po-

ni prav nič drugačen kot pri ročnih gasilnih aparatih »S«, le s to razliko, da moramo najprej pri aparaturi »S« raz- viti daljšo cev, ki je monti- rana na aparat, šele potem izvlečemo varovalko, stisne- mo vzvod in s tem spustimo ogljikov dioksid (CO₂) v veli-

vršin vnetljivih snovi, kakor tudi predmetov pod električno napetostjo, najbolj pa se vsekakor obnese pri gašenju vnetljivih tekočin.

Običajno so omenjeni aparati nameščeni v industrijskih obratih in skladiščih, kjer imajo vskladiščene večje količine gorljivih snovi pa tudi tam, kjer poteka posebn- no požarno nevaren tehnološki postopek.

Rokovanje z aparatom pa tudi način gašenja bistveno

ko jeklenko, ki služi kot potisna sila prahu. V ročnik (skozenj) nam pride pod pritiskom prah, ki je po kemijskem sestavu enak prahu v ročnem gasilnem aparatu — natrijev hidro karbonat (soda bikarbona) z dodatkom ne- znatnih količin natrijevega in magnezijevega terata ter še nekatere druge vrste kemičnih dodatkov, ki pospešuje- jo dušenje požara.

Fehret Čehič

Tekmovanje ekip gasilskih društev Tržič

Občinska gasilska zveza je dne 26. 11. priredila tekmo- vanje ženskih gasilskih dru- štev v počastitev dneva repu- blike. Sodelovala so štiri društva — PEKO, BREZJE pri Tržiču, Podljubelj in BPT — kar pomeni doslej rekord- no število ženskih ekip iz gasilskih društev. Omeniti je treba, da je ekipo BPT sestavljalo najmanjše število tekmovalk, saj so tekmoval- e samo tri članice in sicer Mo- horko Marija, Stoimenova Djina in Lameševič Anđa. Pose- bej je treba pohvaliti sod- niki, ki so s svojim nepri- stranskim sojenjem omogo- čili normalen potek tekmo- vanja.

Rezultati tekmovanja:

- Streljanje
1. Podljubelj
  2. BPT
  3. Peko II.
  4. Peko
  5. Brezje pri Tržiču
  6. Brezje pri Tržiču II.
  7. Podljubelj II.
- Kegljanje:
1. BPT
  2. Podljubelj
  3. Peko II.
  4. Brezje pri Tržiču
  5. Peko
  6. Brezje pri Tržiču II.
  7. Podljubelj

Pri posameznih je prvo mesto v streljanju zasedla Hladnik Mojca (GD Podljubelj) v kegljanju pa je zmagala Stoimenova Djina, IGD BPT.

VAŠA KRI REŠUJE ŽIVLJENJE; SAMO KRI NADOMESTI KRI!

Od občinskega odbora RK Tržič smo dobili pismo naslednje vsebine:

Izkušnje in uspehi, ki so bili doseženi potrjujejo, da naši družbeni ureditvi najbolj ustreza anonimno prostovoljno dajanje krvi. Krvodajalstvo je organizirano tako, da daje možnost vsakemu zdravemu občanu, da sodeluje kot darovalec krvi in s tem zagotavlja, da je krvi vedno dovolj na zalogi za težke in zahtevane operacije.

V letošnjem letu je bila redna krvodajalska akcija prve dni meseca novembra. Razni dejavniki so narekova- vali, da se je Občinski odbor Rdečega križa Tržič odločil za novi način organiziranja akcije. Namesto odvzema krvi v Zdravstvenem domu v Tržiču, smo krvodajalce vo- zili z izrednimi avtobusi na Zavod za transfuzijo v Ljubljano. Prepričani smo, da je od- vzem krvi na Zavodu veli- ko kvalitetnejši kakor pa na terenu, saj je prav v ta na- men bila zgrajena stavba.

Kakor pri organiziranju vsake velike akcije, se je kljub naporom aktivistov Rdečega križa, tudi pri naši akciji pojavilo nekaj pomanj- kljivosti. Vsekakor želimo to v bodoče popraviti, tako da bi vsaka akcija potekala čim boljše in zadovoljivejše. Naj- več pripomb je bilo slišati za prvi dan akcije, a druga dva dneva sta potekala v splošno

zadovoljstvo krvodajalcev in organizatorja. Ko smo ugo- tavliali zakaj je prvi dan pri- šlo do večjega čakanja smo ugotovili, da je prišlo približ- no 100 ljudi več kakor pa smo jih plansko predvidevali. Pri- šli so tudi taki, ki so imeli vabilo za drugi ali tretji dan akcije. Tako so povečali čas čakanja in s tem slabo voljo tistih, ki so se držali datu- ma. Vsemu temu vsekakor ni kriv organizator.

Po končani akciji smo ugo- tovili, da je bila uspešna, saj smo presegli v občinskem merilu predvideni plan za 27.7%. Zaradi povečane sedi- mentacije krvi, ki je pokazatelj za razne bolezenske zna- ke, je bilo odklonjenih 10.5 odstotkov. Tako so naši ob- čani ponovno dokazali svojo zavest, da so vedno priprav- ljeni pomagati tistim, ki so pomoči potrebni.

Kolektiv Bombažne predil- nice in tkalnice Tržič je v letošnjem letu dosegel 90.5 odstotka plana, ki ga je pred- videl Občinski odbor RK Tr- žič, od tega pa je imel 20.2% odklonjenih.

V imenu Občinskega odbora Rdečega križa Tržič in vseh tistih, ki bodo dobili kri vaših darovalcev se kolektivu BPT, njegovim organizator- jem in darovalcem najlepše zahvaljujemo z željo za na- daljnje dobro sodelovanje.

Ivanka Hvalica

Novosti na policah tržiške knjižnice

Leopold TREPPER: **VELI- KA IGRA**

Naposled je Leopold Trepper spregovoril... Malo je pričevanj, ki bi jih leta in leta pričakovali s tako hlastnim zanimanjem. Leopold Trepper je za zgodovino predvsem šef Rdečega orkestra, enega najpomembnejših obveščevalnih omrežij v drugi svetovni vojni, ki je dalo za zmago zaveznikov tak prispevek, da je njegovo daljnosežno vred- nost priznal celo nasprotnik. Mladost je Trepper preživel na Poljskem. Tu je spoznal razsežnost izkoriščanja prole- tariata. V Palestini je spoznal drugo obliko izkoriščanja — kolonializem. Nato je živel v Franciji. Francoska komuni- stična partija je odločila, naj gre Trepper v Moskvo, kjer naj bi izpopolnil svoje teore- tično znanje. Na poti čez Nemčijo je spoznal suro- vost hitlerjancev. Zavedajoč se grozeče nevarnosti, je vstopil v obveščevalno službo Rdeče armade in se tako pridružil vrstam bojnikov v

senci. Potem je v Belgiji in Franciji organiziral nevarno obveščevalno omrežje, ki je prisluškovalo nemškemu vo- jaškemu stroju. Njegovi agenti prisluškujejo v srcu rajha, v Berlinu. To je velika igra Rdečega orkestra...

Abwehr in posebna skupi- na, sestavljena iz najboljših nemških sleduhov, mu zada prve udarce. Ko šefa Rdečega orkestra aretirajo, začne igrati s svojimi nasprotniki nenavadno »partijo šaha« in jih vleče za nos v razmerah, katerih skrivnostni nam zdaj prvič odkrivajo njegovi spo- mini.

Trepper se kasneje ni ognil stalinskim čistkam, vendar je bil potem rehabilitiran, pre- ganjanje pa je spet okusil na Poljskem, ki jo je moral za- pustiti.

Velika igra je predvsem ne- navadna, toda resnična zgo- dovina človeka, ki je brez oklevanja tvegalo svoje življe- nje; imel je namreč grozno čast, da ga je zaznamovala usoda.

Moji vtisi

(Prva jugoslovanska alpinistična odprava v Karakorum) Piše: Borut Bergant

(Nadaljevanje iz 10. številke)

Zjutraj naju je zbudil zelo hud veter. Butal je ob stene šotora in bala sva se, da naju bo kar odneslo, čeprav sva vedela, da je dobro pritrjen. Oblekla sva se in stopila na plan. Danes bo pa hudo. Že navezovanje derez je bila prava muka. Ko pa sva na-

7150 metrov pa je tudi pripomogla svoje. Po polurnem počitku sva se počasi odpravila naprej. Strmina se je neskončno vlekla. Ta trenutek nisem mislil na nič, samo robot sem bil, ki gazi, gori in tako počasi pridobiva višino. In robotu gre kar dobro.

Ob pol treh sva dosegla skale. Čisto ob njih je veter napravil poličko, kamor sva

7300 metrov in večkrat sva se ozrla nazaj.

Sneg, ki je naletaval, je naredil bazno taborišče prekleto turobno. V enem izmed treh velikih šotorov sem ležal na prazni blazini z zavazanimi očmi. Ob misli, da sem slep, se mi je zgrozilo in iz oči verjetno niso tekle solze samo zaradi vnetja.

V megli, vetru in snegu smo popoldne sestopili v bazo. Sestop je bil kot mora. V prečnici sem za hip odložil nahrbtnik, da bi prizor posnel na filmski trak. V tem trenutku je nad mano počilo in rahlo zašumelo. Samo tanka plast se je speljala v globino. Premagal sem grozo, pritisnil na sprožilec in posnel kader.

Greben, opast, veliko novega snega, nova gaz, vse skupaj pa je zasipaval sneg. Hitro sem vtaknil kamero v nahrbtnik in bežal naprej. Ledenik je bil ena sama brozga. Vdiralo se je preko kolena in nisem vedel, ali se mi vdira zato, ker je bila pod mano praznina, ali pa pač, ker je bila taka odjuga. Sestopal sem prvi in doživljal vso muko hoje po ledeniku. Večkrat sem se vdrl do pasu, kriknil sem in Filip je hitro zategnil vrvi. Vsi smo bili zelo napeti. V pasu sverakov se po enem tednu sploh nismo več znašli in veliko srečo smo imeli, da nas je ledenik pljunil na plazove. Čeprav je bila tu še večja nevarnost, da nas oni poberejo, smo sestopali naprej. Odjuga je bila taka, da se je na plazovih, ki so bili prej trdi kot kost, vdiralo precej čez čevljev. Celu uro je visela nad nami nevarnost, potem pa smo ušli tudi temu. Po dolini smo se opotekali v bazo. Ni bila mora.

Ozrl sem se nazaj na goro. Cunjaste megle so se vlačile po njej in ta trenutek mi je bila gora sanj odvrtna. Hitro smo se preoblekli in zlezli v spalne vreče. Pa kljub utrujenosti nisem zaspal. Ali so bile vzrok besede »Drago javi se, Drago javi se, kliče baza«, ki sem jih vsakih par minut zaslišal od zunaj, ali pa misel, da mi je vreme vzelo vrh. Skrb je glodala po možganih. Človek sam na tako visoki gori, to so dejstva, ki ti vanje vcepljajo neljube misli. Meni pa se je poleg vsega začela vcepljati še ena in sicer, zakaj nisem med sestopom imel očal. Pekle so me oči in nobene stvari nisem več razložil. Spomnil sem se mamice, ki jo je doma tako zelo skrbelo, kako bo na odpravi z mojimi očmi, jaz pa sem se ji smejal in ji povedal, da imam s sabo trije očal. Zvečer oči sploh nisem mogel več odpreti. Nejc mi jih je namazal z nekim mazilom in obvezal z ruto. Ob misli, da sem slepec, sem se zgrozil in poleg solza, ki zaradi vnetja tečejo iz oči, priteče tudi katera prava. Večerjal sem v šotoru in z žlico iskal usta, pa nisem spravil kaj prida vase. Dobil sem v zadnjico injekcijo analgocaina, pa vseeno nisem mogel zaspati. Tuhtati na odpravi ni preveč dobro, tisti

Počitek na gori

večer pa mi je po glavi blodilo nešteto misli. Vrh, ki sem ga videl že tako blizu in je vse v meni verjelo, da bom stopil nanj, ta vrh se mi je spet odmaknil v neslutene daljave. Genka kepa v grlu se ni dala pogoltniti. Ali res ne bom stopil na teme Gasherbruma? Spomnil sem se slavnega francoskega alpinista Maurice Herzoga. Bil je prvi človek, ki je stopil na osemtisoč metrov visoki vrh, dobil take ozeblin, da ni

stično razpoložen, ker pa se je vreme vsaj za silo uredilo, smo imeli v načrtu, da gremo spet na goro. Do »enke« smo kanili iti vsi, najprej pa Canžek, Filip in jaz. Zajtrk, kuhan gres z rozinami mi je zopet teknil in ko sem ga poplaknil še s čajem sem se odlično počutil. Po pol urni hoji je Filip začel tožiti o bolečinah v križu. Pa se ni nič kaj rad obrnil, zanj je bila to zadnja hoja od baze proti vrhu. Nadaljevala sva s Can-

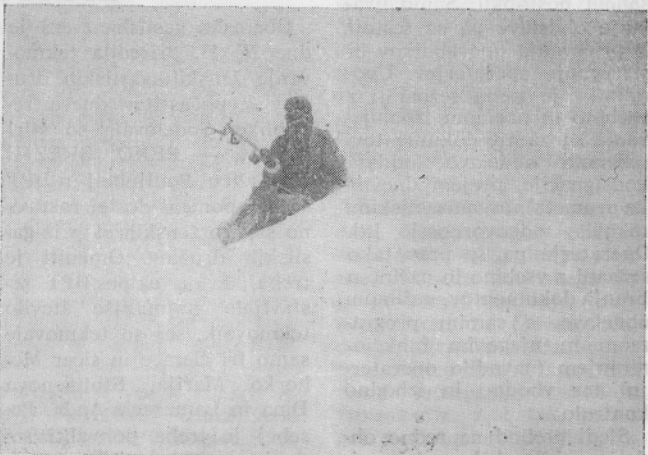
Drago je za vedno ostal v ledenem objemu Svetleče gore

mogel nikoli več plezati. Ko so ga po vrnitvi v domovino vprašali, kaj bo sedaj počel, je dejal: v življenju so še druge Anapurne. Ali si bom tudi jaz lahko poiskal drugi Gasherbrum, drugi življenjski vrh. Tisti večer odgovora nisem dobil, utonil sem v nemiren spanec.

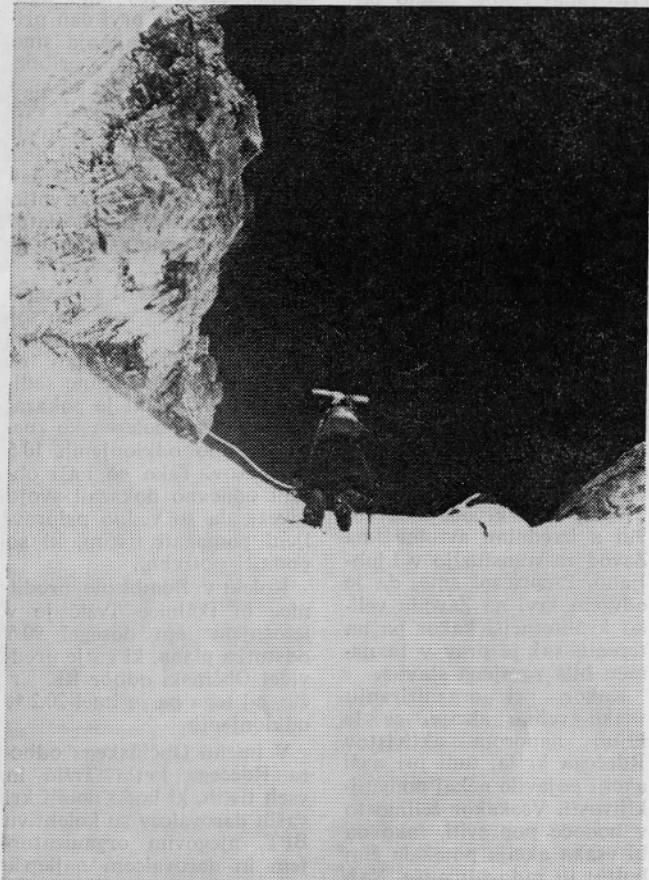
Dva dneva sta minila in spet sem bil zdrav in optimi-

žkom sama, pa tudi njega je bolel želodec. »Enko« sva našla prazno, čeprav smo vsi imeli kanček upanja, da bomo tu dobili Draga, saj edino s tem višinskim taborom nismo imeli radijske zveze. Počakala sva Janeza, Nejca in Andreja. Canžka je vse bolj zvijalo in ni bilo verjetno, da bi šel še naprej. Za-

(Nadaljevanje na 9. strani)

Cilj odprave je dosežen — Nejc in Andrej sta postavila zadnji kamen na piramido, ki jo je gradila celotna odprava

Strmino je bilo treba premagati

redila prve korake, se nama je vdiralo do kolena. Gaženje proti 7000 metrov pa ni bila šala. V nahrbtniku sva imela tristo metrov vrvi in vso plezalno opremo. Ni bilo lahko in zato je prvi pošteno pihal. Do velike razpoke je bil to Filip. Prečila sva jo in ker je bilo precej nevarno sva pritrčila tudi vrvi. Pot se je vlekla po plazni vzpetini proti vesini, ki je ležala pod vršno steno. Pod njo sva počivala in malicala. Od gaženja sva bila precej utrujena, višina

odložila nahrbtnike in se sedela nanje.

Zabila sva tri kline in nanje obesila vse, kar sva prinesla s seboj. Pustil sem tudi svoje plezalno kladivo in drugo plezalno opremo, ki jo spodaj ne bom potreboval. Gledal sem proti vrhu in nenkrat nisem bil več robot. Prišlo je tako, da bova zadnja naveza za vrh, gor bova pa prišla, to sva bila v tem trenutku prepričana. Pa vseeno je bilo treba sestopiti s

Ob pritrjenih vrveh se pomikamo kvišku

lostno smo ždeli na nahrbtnikih pred šotoroma. Predlagal sem, da bi sam odšel po pri-trjenih vrveh do trojke, pa me je Janez surovo odbil. Trudil sem se, da bi ga razumel kot vodjo odprave. Breme dogodka je pritiskalo nanj z veliko močjo. Nejc in Andrej sta priganjala k se-stopu. Po nebu so se spet začeli vlačiti oblaki snegonosci in postalo je topleje. Podrli smo šotore. Prvi trije so že izginili za serakom. Na mestu, kjer je stal šotor in je okoli njega kopnelo, pod njim pa ne, je v obliki šotora nastala gomila. Ob njej leži Dragova palica. Spoznal sem jo po tem, ker se je podpisal nanjo. Položil sem jo na gomilo. In tisti trenutek me je postalo sram svojih bolečin zaradi oči in svoje želje po vrhu. Kaj je to vzeto v primerjavi s tem, da Draga ne bo več. Zanj ne bo drugih Anapurn. Oči so bile polne, ko sva s Francijem se-

stopala v bazo in za las ušla plazui. Spet je začelo snežiti. Janez je imel prav, ko me ni pustil na goro.

Dnevi v bazi, dnevi, ko smo čakali na nosače so bili tu-robnji. Snega je vsako noč zapadlo slab meter, podiral nam je kuhinjo in šotore in naredil življenje v bazi prav mučno. Skrbelo nas je, ali bodo nosači sploh prišli v ta-kem. In na večer 18. julija sem zapisal v dnevnik: »Iz-teka se zadnji dan bivanja v bazi. Mesec dni smo prežive-li tukaj, postala nam je dru-gi dom, sedaj pa bi jo vse-eno že radi zapustili.«

Tisto jutro se je vreme kot nalašča zjasnilo. Pripravili smo tovore in vse češče po-gledovali proti morenskemu hrbtu, od koder naj bi no-sači prišli. Filip, ki je z dalj-nogledom opazoval moreno je okoli poldneva veselo vz-kliknil: »Nosači gredo!«

Borut Bergant
(Nadaljevanje v naslednji št.)

Iz revije »Zdravstveno varstvo«, letnik 16, št. 4

Svetovni dan zdravja

Kljub velikemu napredku medicinske znanosti v zadnjih letih so nalezljive bolezni med tistimi boleznimi, ki pri vsakem narodu pomenijo znaten del obolenj in se z njimi srečujejo tako zdravstveni delavci osnovne zdravstvene službe, kakor tisti v specialističnih ambulantah in bolnišnicah.

Če primerjamo pojavljanje nalezljivih bolezni pri nas in v svetu s pojavljanjem v preteklosti, lahko ugotovimo, da da so na področju njihovega zatiranja doseženi ogromni uspehi. Z energičnimi protiepidemičnimi ukrepi, pri katerih ima gotovo veliko zaslugi SZO, je uspelo te bolezni že zelo zatreti. To je v večji meri uspelo v razvitejših deželah in lahko trdimo, da je prav številčno naraščanje in padanje nalezljivih bolezni pri nekem narodu odraz njegovega socialnoekonomskega in kulturnega stanja, odsvit zdravstvene prosvetljenosti ljudi in končno tudi merilo za uspešnost zdravstvene službe.

Med protiepidemičnimi ukrepi je pri nalezljivih boleznih vsekakor najmočnejše orožje varstveno cepljenje. Vendar bi se vsak motil, kdor bi mislil, da je s tem problem nalezljivih bolezni povsem rešen. Poleg tistih, za katere je pri nas uvedeno obvezno cepljenje in nam je uspelo nekatere že do kraja, nekatere pa skoraj že docela zatreti, se srečujemo še z drugimi, za katere še nimamo ustreznega varstva. In ravno te so vedno večji zdravstveni problem. Zaradi množičnega pojavljanja so povezane z veliko izgubo delovnih dni, z veliko porabo dragih zdravil in končno tudi dragih oskrbnih in bolnišničnih, kar vse vpliva na znižanje narodnega dohodka ali onemogoča, da bi se tako porabljen denarna sredstva na-

ložila koristneje. Pri šolskih in predšolskih otrocih je pogosto zbolevanje za nalezljivimi boleznimi povezano z velikim številom izostankov iz šole ali vzgojnovarstvene ustanove, kar lahko vpliva na učni uspeh in otrokov normalen psihofizični razvoj. Poudariti moramo, da pri nalezljivih boleznih v primerjavi z drugimi ne zabeležimo velikega števila smrtnih primerov, ne gre pa prezreti, da lahko tako pri otrocih, kakor tudi pri odraslih povzročajo trajne zdravstvene okvare.

Varstvo pred nalezljivimi boleznimi je urejeno z zakonom (Uradni list SFRJ, 2/74), ki določa, da je to varstvo dolžnost družbenopolitičnih skupnosti in njihovih organov, zdravstvenih skupnosti, zdravstvenih in drugih organizacij združenega dela ter končno tudi dolžnost državljanov samih. To varstvo obsega organiziranje službe, ukrepanje in zagotavljanje materialnih sredstev za preprečevanje in zatiranje nalezljivih bolezni. Izvajanje teh ukrepov ima prednost pred drugimi ukrepi za zdravstveno varstvo. (Zakon o zdravstvenem varstvu, Uradni list SRS, št. 38-446/76).

Mnoge od nalezljivih bolezni ne moremo zaradi njihovih posebnih lastnosti ali nezadostnih ukrepov, ki jih imamo na voljo zatreti. V vsakem primeru pa lahko s pravilnim protiepidemičnim ukrepanjem ob pojavu prvega oziroma prvih obolenj preprečimo, da bi se bolezni razmahnile v večjem obsegu. Torej lahko računamo na uspeh le, če ukrepamo pravilno, predvsem pa dovolj hitro. Še večji problem pa so nalezljive bolezni v posebnih okoliščinah, tj. ob elementarnih nesrečah in vojnem času, ko so spremenjene življenjske razmere in porušena mnoga higienska načela. Zato je naj-

no, da mislimo tudi na takšen čas in okrepimo higien-sko-epidemiološko službo, da bo možno učinkovito ukrepati tudi v teh okoliščinah. Za nastanek in širjenje nalezljivih bolezni morajo biti izpolnjeni določeni pogoji, ki so kot členi v krog sklenjene verige in kadar ne manjka nobeden od njih, pride do novega primera nalezljive bolezni. Ti pogoji so: vir okužbe, pot širjenja, vstopno mesto, napadalnost in strupenost klic in sprejemljivost organizma. S protiepidemičnim ukrepanjem pa skušamo to verigo na kateremkoli mestu pretgati. Od narave bolezni je odvisno, kateri člen si bomo izbrali, da dosežemo najboljši uspeh. Ze ob hitri presoji teh petih pogojev nam je jasno, da lahko ukrepamo le pri treh, tj. pri viru okužbe, na poteh širjenja in sprejemljivosti organizma. Skoraj nemogoče pa je preprečiti vstop kužnih klic v organizem, kakor je nemogoče vplivati na napadalnost in strupenost klic, ki se spreminja v narodi po naravnih zakonih. Zmanjšana sprejemljivost organizma za določeno kužno klico, ki jo dosežemo s cepljenjem, je najzanesljivejši protiepidemični ukrep. Občuten uspeh smo dosegli le pri zatiranju tistih nalezljivih bolezni, proti katerim imamo na razpolago učinkovita cepiva. Za vse druge nalezljive bolezni pa imamo na razpolago le ukrepanje pri viru okužbe in na poteh širjenja. Kako izvajamo to ukrepanje, nam nazorno kažejo primerjave o gibanju nalezljivih bolezni v SR Sloveniji skozi več let. Epidemiološko izsledovanje nalezljivih bolezni s katerim odkrijemo vir okužbe in preprečimo nadaljnje širjenje bolezni, je ukrep, ki je zaradi prezaposlenosti ali zaradi nepoučenosti zdravstvenih delavcev zelo potisnjen ob stran.

Vir okužbe je najvažnejši člen v verigi pogojev, ker brez njega do okužbe sploh ne more priti. Povzročitelji nalezljivih bolezni so kužne klice, ki žive v živem organizmu, človeku ali živali. Menimo, da je vir okužbe vedno živo bitje, tudi v tistih primerih, ko se človek okuži s klicami, ki so prisotne na različnih predmetih, v zraku, vodi, živilih, kamor so prišle iz izločevalca klic. Najlažje razumemo, da je človek vir okužbe takrat, ko so pri njem izraženi očitni znaki neke nalezljive bolezni. Kužen je seveda tudi v inkubaciji, rekonvalescenci ali pa ostane po preboleli bolezni začasen ali trajen izločevalec klic. Še nevarnejši so za svojo okolično bolniki, ki so zboleli z značilnimi oblikami bolezni in tisti, ki sploh niso zboleli, in so zdravi klicenosci. Ravno zdravi klicenosci imajo važno vlogo pri širjenju nalezljivih bolezni. Vir okužbe je lahko tudi bolna žival. Nalezljive bolezni skupne človeku in živali — antropoonoze — nastopajo sporadično največkrat pri osebah, ki imajo z živalmi pogosten stik.

Prvi protiepidemični ukrep pri viru okužbe je izolacija in zdravljenje bolne osebe ali živali, ki mora trajati toliko časa, dokler ta še izloča bolezenske klice. Izolacija pri bolnikih z akutnimi nalezljivimi boleznimi ni težko izvedljiva, ker ni dolgotrajna. Bolnika s kronično nalezljivimi boleznimi ali trajnega klicenosca pa ne moremo izolirati, ampak ga podučimo o higienskem režimu, po katerem se mora ravnati, da ne bo okuževal okolice. Še težje pa je protiepidemično ukrepanje pri skritih virih okužbe (zdravi klicenosci, apatične oblike bolezni). Te osebe odkrivamo pri sistematičnih pregledih ali če v njihovi okolici zbolijo večje število ljudi.

Poti širjenja — Ko kužne klice zapustijo okuženo živo bitje, morajo priti do zdravega človeka. Kakšen bo način prenosa, je v veliki meri odvisno tudi od odpornosti klic v zunanjem svetu. Razlikujemo več načinov prenosa in širjenja nalezljivih bolezni s kontaktom, z živili, z vodo, z zemljo, z zrakom in s posredovanjem insektov. Protiepidemični ukrepi temeljijo na uničevanju klic, še preden pridejo do zdravega organizma — Brž ko klice zapustijo organizem, jih najlažje uničimo z razkuževanjem — z dezinfekcijo bolnikovih izločkov in predmetov iz njihove okolice. Tudi zdravstveno osebje in tisti, ki negujejo bolnika, morajo paziti na higieno ker s tem varujejo okužbe sebe in okolice. Pomembna ukrepa na poteh širjenja sta tudi dezinfekcija in deratizacija.

Na poteh širjenja najučinkoviteje ukrepamo pri črevesnih nalezljivih boleznih. Povzročitelji teh bolezni vstopajo v organizem skozi usta, torej pridejo vanj z okuženo hrano, vodo ali z umazanimi rokami. S tem, ko preprečujemo okuženje živil in vode, preprečujemo tudi okužbe človeka. Zagotavljanje zdravstvene neoporečnosti živil in sanitarno higienskih pogojev za njihovo proizvodnjo, promet in shranjevanje, visoka osebna higiena zaposlenih ter njihovo zdravstveno nadzorstvo so ukrepi, ki močno zmanjšujejo možnost okužbe živil. Okužbe s pitno vodo preprečujemo s skrbjo za higiensko neoporečno pitno vodo in sanitarnim varstvom izvirov in objektov za preskrbo s pitno vodo, z zdravstvenim nadzorstvom oseb, zaposlenih pri preskrbi prebivalstva s pitno vodo, z odstranjevanjem od-

plak in drugih odpadnih snovi na način, ki zagotavlja varstvo voda in zemljišč pred onesnaženjem. Končno poudarimo, da je visoka osebna higiena najboljše varstvo posameznika pred okužbo s klicami, ki povzročajo črevesne nalezljive bolezni.

Težje je preprečiti pot širjenja pri kapljicnih nalezljivih boleznih, saj se klice razpršijo v zraku. Skrbeti moramo, da zmanjšamo koncentracijo klic v zraku zaprtih prostorov, kar dosežemo z vzdrževanjem higienskih pogojev v javnih prostorih, šolah, vrtcih, bolnišnicah in javnih prometnih sredstvih.

Po epidemioloških karakteristikah delimo nalezljive bolezni v štiri velike skupine: črevesne, kapljicne, bolezni kože in sluznic in transmissivne.

Črevesne nalezljive bolezni so med nalezljivimi boleznimi trenutno največji problem. S splošno higienizacijo okolja nam je v povojnem času uspelo, da se je močno znižalo število zbolenj za tifusom in paratifusom. Človeku prilagojene salmonelle, ki povzročajo te bolezni, lahko ostanejo v njegovem organizmu vse življenje in ti trajni klicenosci so vedno prisotni vir okužbe. Pri vseh drugih črevesnih nalezljivih boleznih pa nismo zabeležili številnih občutnega padca zbolenj, nasprotno iz leta v leto beležimo njihov porast. Vedno več je obolenj, ki jih povzročajo človeku neprilagojene salmonelle, to so tiste, ki povzročajo obolenje pri živalih in ljudeh. Te salmonelle so med živalmi zelo razširjene in človek se najpogosteje okuži z uživanjem okuženega mesa. Človek ima kot bolnik in klicenosec kot vir okužbe stransko vlogo. Prirodni rezervoarji salmonel med živalmi so najpogosteje svinje, govedo, perutnina, ribe ter miši in podgane. V okuženem mesu zaklane živali ni veliko klic. Le-te se ob ugodni temperaturi hitro razmnože. Meso lahko okužimo pri zakolu, predelavi in shranjevanju, v mesnicah in končno tudi ob pripravi hrane v kuhinjah. Uskladiščeno hrano lahko okužijo miši in podgane. Vso pozornost moramo zato posvetiti preprečevanju okužbe hrane, kar dosežemo z njeno pravilno predelavo, pripravo, shranjevanjem in serviranjem. V kuhinjah je možna okužba hrane največkrat po deskah za meso, po posodi in okuženih rokah.

»Tržiški tekstilec« — glasilo delovne organizacije BPT — ureja uredniški odbor: Avguštin Liljana, Rožič Ana, Težak Franc, Urbančnik Jelko, Cerar Franc, Pretnar Rika, Klemenčič Majda, Ravnik Marija, Ličen Jelka, Perko Vili, Gregorc Franc. Glavni in odgovorni urednik Furlan Janez. — Naslov uredništva: BPT Tržič 64290, telefon 50-340 int. 90. Tisk GP Gorenjski tisk Kranj v 1350 izvodih. — Glasilo izhaja enkrat mesečno. List dobijo člani kolektiva brezplačno. — Glasilo je po 7. točki I. odstavka 36. člena Zakona o obračunavanju proizvodov in storitev v prometu, Uradni list št. 33/72, prosto plačila prometnega davka.

Prvenstvo DSSS v kegljanju

Osnovna organizacija sindikata DSSS je organizirala za svoje člane tekmovanje v kegljanju v disciplini 100 lučjev. Na kegljišču v Trziču je merilo svoje kegljaške sposobnosti kar precej tekmovalcev in tekmovalk, vendar pa bi bila udeležba lahko občutno boljša, saj vemo, da se s to panogo tekmovalno ali rekreativno ukvarja občutno več sodelavcev. Kaj je razlog, da se mnogi, ki se sicer v privatnem življenju z znanci in prijatelji dostikrat pojavijo na kegljiščih v Trziču in okolici, tokrat niso bili na »terenu«, je težko reči, toda tekmovanje je kljub temu v celoti uspelo. Ker je bila to ena prvih takih akcij, tako v okviru skupnih služb kot na nivoju DO, bo zanesljivo potegnila za seboj še druge, v naslednjih letih pa bodo verjetno postala taka tekmovanja že kar stalna praksa.

Organizator je pripravil za tekmovalce tudi praktična darila, ki so bila podeljena na slavnostni razglasitvi rezultatov po tekmovanju v restavraciji nad avtobusno postajo. Zmagovalca v moški in ženski konkurenci sta prejela tudi pokale.

Rezultati:

Ženske:

1. Pečar Marjeta	169
2. Košir Mira	150
3. Rožič Marija	145
4. Knavs Majda	123
5. Levstik Angelca	107
6. Kavlar Zdenka	103

boljše čiščenje

7. Laharner Jelka	103
8. Dovžan Francka	98
9. Mohorko Marija	90
10. Tišler Marija	87
11. Dobrin Francka	82

Moški:

1. Ahačič Stefan	401
2. Koder Drago	369
3. Furlan Janez	359
4. Kogoj Marjan	358
5. Čehič Fehret	354
6. Polajnar Boris	351
7. Omerovič Hazim	347
8. Perko Janez	339
9. Nunar Slavko	336
10. Kavedžič Marko	322

boljše čiščenje

11. Tribušon Milan	322
12. Ropret Marjan	320
13. Jančev Ljubčo	307
14. Tišler Jože	289
15. Gregorc Franc	271
16. Pirih Miro	253

boljše čiščenje

17. Branšek Bojan	253

Stefan Ahačič je s 401 podrtim kegljem premočno zmagal in osvojil tudi lep pokal

Drago Koder je kljub športni smoli zanesljivo osvojil drugo mesto

Naši kegljači so v zadnjem času uspešno nastopili na nekaj tekmovanjih. Pokala na sliki sta bila priborjena na tekmovanju v počastitev 30-letnice »Kokre« iz Kranja ter v tekmovanju za dan republike (ženske)

Skupaj z vojaki praznujemo vsi delovni ljudje

22. december vsako leto je dan, ko v vojašnicah in okrog njih postane vse še bolj živahno, kot je sicer na običajen delovni dan. Na dan, ko naša vojska skupno z nami praznuje rojstni dan naših oboroženih sil, se namreč proti vojašnicam, karavlam, vojaškim ustanovam, skratka — k vojakom na obisk napotimo vsi, ki z njimi kakorkoli sodelujemo, ki se z njimi poznamo ne samo zaradi dneva JLA in drugih praznikov, temveč predvsem se poznamo, ker imamo trajne in trdne vezi, ker imamo skupne cilje, ki izhajajo in nam vsem še kako dobro poznane usmeritve splošnega ljudskega odpora in našega trdnega namena, da vedno in povsod ter ob vsakem času in za vsako ceno branimo, kar imamo. Zato se z našimi vojaki dobro poznamo, zato smo z njimi prijatelji, ker se srečujemo z na-

ravli Srečka Perhavca v Medvodju osrednja graničarska proslava za Gorenjsko.

V dneh pred 22. decembrom je občinska organizacija skupno z občinskim štabom teritorialne obrambe organizirala vrsto tekmovanj v

streljanju, kegljanju, šahu in odbojki. Najbolje v tem tekmovanju so se odrezali člani Zveze rezervnih vojaških starešin aktiva Trzič-mesto, ki so dosegli častno mesto skupnega zmagovalca. Ekipa strelcev iz aktiva ZRVS iz BPT pa je v tej panogi dosegla najboljši rezultat in zato prejela pokal v trajno last. Tako smo s športno dejavnostjo prijetno popestrili predpraz-

V okviru sodelovanja z vojaki sodijo tudi obiski v karavli — eden takih obiskov je bil ob priliki proslave ob dnevu graničarjev

menom, da se izobražujemo in skupno pripravljamo za slučaj, če bi kadarkoli in kdorkoli imel namen preverjati našo odločnost — braniti domovino — odločnost, s katero je seznanjen ves svet in zaradi katere v tem svetu uživamo tak ugled in spoštovanje.

Vsako leto znova lahko ugotavljamo, da so naše vezi vedno trdnjše in prijemljivejše.

V letošnjem letu nam je uspelo, da smo srečanja z vojaki razširili tudi na običajne vojaške delovne dneve in da smo imeli z njimi prava delovna srečanja. Tako so nas ob priliki obiska seznanili na tehničnem zboru z novostmi na področju oborožitve, z njimi smo se pomerili v šahu, odbojki in streljanju. Bili smo pri njih, ko so za Dan graničarjev sprejemali goste z vse Gorenjske, saj je bila letos prav na ka-

nične dneve, 20. decembra pa so nas vojaki obiskali in takrat smo jim pokazali, kako delamo mi ter se pogovorili, kako tudi mi ob delu skrbimo za to, da ohranimo ter še nadalje razvijamo pridobitve naše revolucije.

Vsem vojakom in starešinam, tudi članom našega kolektiva, ki trenutno služijo kadrovski, rok ob prazniku JLA najlepše čestitke in veliko nadaljnjih uspehov pri usposabljanju.

**Dopisuj
v svoje
glasilo!**

